

Motion till riksdagen

1989/90:Sk95

av Agne Hansson och Marianne Jönsson (båda c)
med anledning av prop. 1989/90:110 Reformerad
inkomst- och företagsbeskattning

Sammanfattning

I denna motion och i vår motion i anledning av propositionen om reformerad mervärdesskatt föreslår vi förändringar i skatteförslagen för rättvisare skatter för Kalmar län enligt följande:

- * Lägre beskattning av boendet genom sänkt fastighetsskatt.
- * Mangårdsbyggnader på jordbruksfastighet skall även fortsättningsvis beskattas som näringsfastighet.
- * Tidsperioden för rätten till avdrag för värdehöjande reparationer för fastighet vid avyttringstillfälle skall förlängas till 10 år.
- * Beslutet om försämringar av reseavdragen för egen bil skall rivs upp.
- * Kvittningsrätten mellan inkomstlagen näringsverksamhet och inkomst av tjänst skall vara kvar och förändras så att den gynnar lägre inkomsttagare och kombinationssysselsättning.
- * Nuvarande regler för beskattningsrätten av hobbyverksamhet skall vara oförändrad.
- * Förslaget om fördubbling av byggmomsen avslås.
- * Moms på energi skall ersättas av punktskatter på energi som gör boendet billigare.
- * Momsbefrielse för fjärrvärme och biobränslen skall gälla.
- * En lägre momssats, 12,87 %, på övriga tjänster i samband med boendet skall gälla.
- * Matmomsen sänks till 12,87 %.
- * Beslutet om fördubblingen av momshöjningen för hotell- och restaurangtjänster skall upphävas och tidigare momskattennivå skall återinföras.

Inledning

I denna motion analyserar vi förslagen i skattepropositionen om inkomst- och företagsbeskattningen ur Kalmar läns synpunkt. Vi föreslår att propositionen i vissa delar vad gäller finansieringen avslås. I motionen föreslår vi alternativa åtgärder som ger länet en rättvisare skatteomläggning än vad som föreslås i propositionen.

Vi utgår ifrån att länet är ett typiskt låglönelän och ett glesbygdslän där

utvecklingen på landsbygden är en förutsättning för en fortsatt positiv utveckling för hela länet.

Av motionsbilagorna 1–4 framgår närmare löne- och inkomstförhållandena i Kalmar län. Som framgår av bilagorna ligger länet trea från slutet när det gäller medelinkomstfördelning i landet. Huvuddelen av länets inkomsttagare redovisar en taxerad inkomst understigande 120 000 kr. Länet är dåligt företrätt bland inkomsttagare i de produktivaste åldrarna och medelinkomsten understiger klart riksgenomsnittet i samtliga åldersgrupper. Inte i någon åldersgrupp uppgår medelinkomsten till 100 000 kr.

Från denna utgångspunkt är det viktigt att skatteomläggningen får en rättvis fördelningspolitisk profil så att inte låginkomsttagarna får bära stora skattesänkningar för gruppen höginkomsttagare. De nu föreliggande förslagen i skattepropositionerna får den olyckliga följden som vi ser det.

Rättvis fördelning

I flera av delförslagen är skatteöverenskommelsen mellan folkpartiet och socialdemokraterna olycklig ur Kalmar läns synpunkt. Vår huvudinvändning är att reformens finansiering är orättvis ur fördelningssynpunkt och slår särskilt hårt mot ett låglönelän som Kalmar.

För Kalmar läns invånare kommer inte margineffekterna att mildras utan förstärkas. Genom att fördelningsfrågorna i det nya skattesystemet nu inte längre skall klaras genom progressivitet i skatteskalen utan genom ökade bidrag, kommer margineffekterna inte att försvinna utan flyttas istället över från rik till fattig. Det innebär att reformens syfte att främja arbete och sparande inte kommer att uppfyllas för flertalet av Kalmar läns invånare när margineffekterna som resultat av ökade skatter och bidrag ökar för flertalet. Reformens fördelningspolitiska effekter kommer därför att få besvärande effekter för sysselsättningen i Kalmar län.

Rättvis fördelning blir omöjlig att uppnå genom att så stor del av skattereformens finansiering läggs på nödvändigheter som mat och boende som alla behöver för sin existens. Finansieringen måste därför ändras så att dessa nödvändighetsområden beskattas med återhållsamhet.

Lägre skatt på boendet

Lägre skatt på boendet är viktigt för Kalmar län ur fördelningspolitisk synpunkt. Men det är också viktigt ur en annan aspekt. I vårt län finns en mycket stor andel av landets småhustillverkning och byggmaterialtillverkning. Fördyrade boendekostnader gör att efterfrågan på hus och lägenheter automatiskt minskar. Därtill kommer fördubblingen av byggmomsen som fördyrar byggandet speciellt och därmed slår direkt mot hustillverkningen och byggmaterialtillverkningen i länet.

I en särskild motion med anledning av proposition 1989/90:111 om reformerad mervärdeskatt tar vi upp byggmomsen och övriga momsförslag som drabbar boendet särskilt. Vi förordar lägre moms i dessa fall.

I denna motion föreslår vi följande förändringar för att minska kostnaderna för boendet.

Tidsperioden för avdrag för värdehöjande reparationer på en fastighet vid avyttring bör förlängas till 10 år istället för fem som propositionen föreslår.

Fastighetsskatten för såväl småhus som för hyres- och bostadshus bör sänkas kraftigt i förhållande till propositionens förslag. För småhus bör fastighetsskatten vara 1,2 procent istället för 1,5. För hyres- och bostadsrättshus bör den vara 2 procent i stället för 2,5. För att minska kostnaderna i nyare hus bör den trappas av så att ingen fastighetsskatt utgår för de fem senaste årgångarna, dvs hus färdigställda 1986 – 1990. För hus färdigställda fem år dessförinnan, dvs hus färdigställda 1981 – 1985 bör halv fastighetsskatt uttas.

Rättvisare beskattning för landsbygdens folk

Reseavdragen

Kalmar län är ett förhållandevis glesbefolkat län. Många bor på landsbygden och i mindre orter. I Kalmar län är förhållandevis många beroende av bilen som färdmedel för att samhället skall fungera.

I Kalmar län finns också en mycket hög andel äldre vilket ställer stora krav på enskilda biltransporter både för resande och förflyttning för de äldre själva men också för service, hemtjänst och vård. Många i Kalmar län får betala skatt till kollektiva trafiklösningar men har inga sådana alternativ till bilen för sitt eget resande. Det gör att Kalmar läns många glesbygdsboende drabbas orättfärdigt av den höga beskattningen av resandet med egen bil som riksdagen redan har beslutat om i samband med skatteomläggningen.

Vi föreslår därför att riksdagens tidigare beslut om avdragsbegränsningar för resa med egen bil i tjänsten rivs upp. De nya reseavdragen bör enligt vad centern i sin partimotion föreslår fastställas till 13,20 kr/mil, oberoende av körsträcka.

I en annan motion föreslår vi att beslutet om den kraftiga bensinskattehöjningen, som också drabbar landsbygdsboende särskilt hårt, rivs upp. Om inte detta förslag vinner riksdagens bifall bör avdragen för resa med egen bil i tjänsten höjas ytterligare till 15,00 kr/mil, oberoende av körsträcka.

Beskattning av mangårdsbyggnader

I propositionen föreslås att mangårdsbyggnader på jordbruksfastighet skall beskattas som privatbostad. Det innebär att avdrag för reparationer inte längre blir möjligt.

Beskattningssättet för lantbrukets byggnader är en mycket viktig landsbygdsutvecklingsfråga. Förslagen till förändring kommer att betyda att många som i dag bor på landsbygden förlorar på förändringen och kanske överväger att flytta. Men framförallt minskar benägenheten att rusta och hålla uppe standarden på fastigheterna på landsbygden hos dem som inte själva bor på landsbygden men har fastigheter där som hyrs ut eller används tillfälligt. Förslaget att förändra beskattningen av mangårdsbyggnader på jordbruksfastigheter kommer därför att motverka syftet att hålla bygder levande enligt det arbete som bedrivs inom ramen för den landsbygdskampanj

som har pågått och allttjämt fortgår med stor intensitet ute i bygderna i Kalmar län.

Vi föreslår därför att mangårdsbyggnader på jordbruksfastighet även fortsättningsvis beskattas som näringsfastighet.

Kvittningsrätt

Enligt propositionens förslag försvinner nu kvittningsmöjligheten mellan inkomstslagen näringsverksamhet och inkomst av tjänst. Det är mycket olyckligt för många som bor på landsbygden och som har en kombinationssysselsättning till sin näringsverksamhet, som kan vara ett mindre företag eller ett litet jordbruk som inte självständigt är ekonomiskt bärbart.

För dessa människor har kvittningsmöjligheten varit det sätt som gjort det möjligt för dem att leva, försörja sig och därmed kunna bo kvar på landsbygden. Tas kvittningsrätten bort blir detta inte längre möjligt för många. Det är mycket olyckligt eftersom denna kombinationssysselsättning är mycket frekvent förekommande i Kalmar län. Förslaget att slopa kvittningsrätten kommer därför att få negativa följder för landsbygdens utveckling i länet.

Vi föreslår mot denna bakgrund att kvittningsrätten skall finnas kvar.

Kvittningsmöjligheten är i första hand viktig för dem som bor på landsbygden och som har kombinationssysselsättning som grund för sin försörjning. Det rör sig oftast om människor med låga inkomster. För att inte kvittningsmöjligheten skall kunna utnyttjas för höginkomsttagare i syfte att undkomma skatt, bör ett tak sättas för hur mycket som får kvittas. Vidare bör kvittningsrätten fasas av och slutligen försvinna för höga inkomster. Inkomstgränsen för när full kvittningsrätt skall upphöra bör sättas vid skatteskalans gräns för när statsskatt skall börja tas ut, dvs vid en inkomst av 180 000 kr. Propositionen bör i denna del avslås av riksdagen och ett förslag med ovan angiven innebörd beställas hos regeringen.

Beskattning av hobbyverksamhet

Enligt propositionens förslag ändras beskattningen för självständig verksamhet utan vinstsyfte. Det drabbar många som sysslar med hobbyverksamhet och som bidrar till att hålla landsbygden levande. Det gäller t.ex. alla enskilda hästägare inom travsporten. Inte minst berörs Kalmar län i det fallet genom många enskilda hästägare med anknytning till Kalmar travbana.

Den förändrade beskattningen som nu föreslås innebär ett svårt slag för småskaligheten i hobbyverksamheten inom t.ex. travsporten. Införandet av de nya reglerna medför att många hästägare försvinner. Utvecklingen kommer att gå mot större bolag som arbetar professionellt och med vinstsyfte. Därmed missgynnas amatörismen. För sporten är detta olyckligt. Även ur länets synpunkt, när det gäller att behålla landsbygden levande, är det nu lagda förslaget olyckligt.

Vi föreslår att riksdagen avslår förslaget i propositionen om nya beskattningsregler för självständigt bedriven verksamhet utan vinstsyfte. De beskattningsregler som nu gäller för denna verksamhet bör gälla även i fortsättningen.

Hemställan

Mot. 1989/90

Sk95

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar ge regeringen till känna vad i motionen anförts om skatteomläggningens fördelningspolitiska effekter för arbete och sysselsättning i Kalmar län,

2. att riksdagen med avslag på propositionens förslag beslutar fastställa tidsperioden för avdrag för värdehöjande reparationer på fastighet till tio år,

3. att riksdagen avslår regeringens förslag om det höga fastighetskatteuttaget och att det i stället fastställs till den lägre nivå som föreslås i motionen,

4. att riksdagen beslutar att upphäva sitt tidigare beslut om försämrade beskattningsvillkor för resa med egen bil i tjänsten och att villkoren fastställs i enlighet med vad som föreslås i motionen,

5. att riksdagen med avslag på propositionens förslag beslutar att hemställa hos regeringen om nytt förslag så att kvittningsrätten finns kvar i linje med vad som anförts i motionen,

6. att riksdagen avslår regeringens förslag beträffande ändrade regler för beskattning för självständig verksamhet utan vinstsyfte,

7. att riksdagen vid avslag på förslaget om lägre bensinskatt i motion 1989/90:Sk117 med upphävande av sitt tidigare beslut beträffande beskattningsvillkor för resor med egen bil i tjänsten beslutar fastställa det högre avdraget i linje med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 2 maj 1990

Agne Hansson (c)

Marianne Jönsson (c)

Taxerad och beskattningsbar medelinkomst län för län och i riket 1987

Placering	Län	Taxerad medelinkomst	Beskattningsbar medelinkomst
1	Stockholms	99 600	95 300
2	Göteborgs och Bohus	87 100	82 100
3	Uppsala	84 900	80 400
	Riket	84 700	80 400
4	Malmöhus	84 000	79 300
5	Västmanlands	83 600	78 700
6	Norrbottnens	82 500	77 800
7	Södermanlands	82 300	77 000
8	Östergötlands	81 600	76 500
9	Örebro	81 500	76 200
10	Västernorrlands	81 300	76 000
11	Älvsborgs	80 700	75 300
12	Västerbottens	80 300	75 300
13	Gävleborgs	80 300	74 700
14	Hallands	79 800	74 700
15	Jönköpings	79 500	74 400
16	Kopparbergs	79 200	73 800
17	Värmlands	79 100	73 600
18	Kronobergs	78 000	72 800
19	Skaraborgs	77 600	72 300
20	Blekinges	77 000	72 500
21	Kristianstads	76 900	71 900
22	Kalmar	76 100	70 500
23	Jämtlands	75 700	69 900
24	Gotlands	73 100	67 900

Löne- och inkomstförhållanden i Kalmar län

Mot. 1989/90

Antalet inkomsttagare fördelade på olika inkomstgrupper i Kalmar län samt andelen i varje grupp i Kalmar län, Stockholm och riket – taxerad inkomst 1987.

Sk95

Bilaga 2

Sammanräknad in- komst, inkomst- grupp (1 000 kr)	Kalmar län		Stockholm Riket	
	antal	%-andel	%-andel	%-andel
0,1 – 19,9	16 877	8,7	7,9	8,4
20,0 – 39,9	27 791	14,3	8,3	11,5
40,0 – 59,9	27 397	14,9	9,9	12,4
60,6 – 79,9	26 136	13,6	10,5	12,4
80,0 – 99,9	29 725	15,3	13,7	14,9
100,0 – 119,9	28 448	14,7	15,1	15,0
-----	-----	-----	-----	-----
120,0 – 139,9	17 817	9,2	11,4	10,2
140,0 – 179,9	13 158	6,8	12,0	9,0
180,0 – 199,9	2 208	1,1	3,2	1,9
200,0 – 259,9	2 781	1,4	4,6	2,6
260,0 – 299,9	621	0,3	1,3	0,7
300,0 –	975	0,5	2,1	1,0
Summa:	193 934	100,0	100,0	100,0

1987 fanns det i Kalmar län 193 934 inkomsttagare. Av dessa redovisade 156 374 eller 81 procent en taxerad inkomst som understeg 120 000 kronor. För hela riket är den siffran 75 procent medan endast 65 procent av Stockholms inkomsttagare ligger under denna nivå. I tabellen anges denna mätiska skärningspunkt för länet med den streckade linjen.

Löne- och inkomstförhållanden i Kalmar län

Antalet inkomsttagare fördelade på olika åldersgrupper.

Mot. 1989/90

Sk95

Bilaga 3

Antalet inkomsttagare fördelade på olika åldersgrupper i Kalmar län samt andelen i varje grupp i Kalmar län, Stockholm och riket.

Män och kvinnor Åldersgrupp (år)	Kalmar län antal	%-andel	Stockholm %-andel	Riket %-andel
- 15	2 819	1,5	1,7	1,6
16 - 19	11 449	5,9	5,4	5,9
20 - 24	16 377	8,4	9,2	8,8
25 - 34	27 961	14,4	18,5	16,2
35 - 49	47 294	24,4	27,4	25,7
50 - 64	37 470	19,3	17,8	18,9
65 -	50 564	26,1	20,0	22,9
Summa:	193 934	100,0	100,0	100,0

Löne- och inkomstförhållanden i Kalmar län

Mot. 1989/90

Jämförelse mellan medelinkomster i olika åldersgrupper.

Sk95

Bilaga 4

Medelinkomsten i olika åldersgrupper i Kalmar län, Stockholm och riket – taxerad inkomst (1 000 kr)

Män och kvinnor Åldersgrupp (år)	Kalmar län tax. ink.	Stockholm tax. ink.	Riket tax. ink.
- 15	10,4	12,9	10,6
16 - 19	25,0	25,9	24,9
20 - 24	69,1	72,9	70,5
25 - 34	83,5	98,2	89,5
35 - 49	95,1	122,8	105,7
50 - 64	91,5	124,0	103,1
65 -	60,2	87,0	68,5

